

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola
Prodigi Euangelici**

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigii Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

XXIII.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

CONCIO XXIII.

8. Καὶ ἐρῶ αὐτῷ, πᾶτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν, ἢ ἐνώπιόν σου? 9. Καὶ οὐκέτι εἶμι ἅγιος κληθῆναι υἱός σου. ποιήσον με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. *Græca.*
8. *Et dicam ei. Pater peccavi in cœlum, & coram te. 9. Vulgata.* Iam non sum dignus vocari filius tuus; fac me sicut unum de mercenariis tuis.
8. *Et dicam ei. Pater mi, peccavi in cœlum, & coram te: 9. Syriaca.* neque amplius sum dignus qui vocer filius tuus: fac me ut unum ex mercenariis tuis.

ARGUMENTVM.

- Dicemus
hodie
1. Vnde videatur auricularis confessio non esse iuris Diuini.
 2. Quod certe iuris Diuini sit, ad salutem necessaria; iugum suaue per 8. vel 9. rationes.
 3. Cur Laici vnus alteri confiteri non possit, speciatim foeminis: & quid respondendum ad obiectiones contra confessionem auricularem.

AUE MARIA,

I,

Vnde videatur auricularis confessio non esse iuris Diuini.

REuera dilectissimi, inter omnia legis gratiæ sacramēta, prima facie nulum videtur confessione durius: & quamuis concedendū videatur Christi mandata grauiā non esse, iugum suaue, onus leue; confessionis tamen mandatum & onus impositum, adeo clarè, adeo plene

Math. IX.

nè hominibus confitendi, nonnullis nec suaue videtur, nec facile: quamuis negari non possit, mirabilia animæ commoda hinc deriuari. Et videte cur Diabolus post Baptismum nihil confessione peius oderit: sicut in religiosis locis, nihil peius locis caputularibus: quia se. confessio soluit, destruit laqueos, gripphos, stragemata ipsius mille, quæ quotidie intendit, prædamque ipsi extorquet, in ipsius manibus alioquin mansuram. Sic & Christiani quidam baptizati rudiores, qui nihil gustant salutarium, nihil vident spirituale, non magis quam noctuæ media luce, & plerique hæretici, maxime moderni, nimium amantes libertatis sum moperere de ea tanquam iugo prope importabili conquerantur, & posteriores hi radicitus & funditus optarent eueriam. Ergone ita necessarium est, inquirunt, cōfiteri hominibus? Dei hoc mandatum est, Papæ, an Ecclesiæ: non satis Deo confiteri; videtur ita docere Regius Propheta: *Dixi, confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Confitebor Domino. Domino, inquit, non homini, non conferuo, & nihilominus adiicit, cum tantum Deo confiteri proposuisset, & tu remisisti, &c.* Et qui sunt illi qui diuinam inuadunt auctoritatem? hoc Dei proprium est. *Quis est hic qui etiam peccata dimittit.* Antalcidas Lacedæmonius, interrogatus à quodam Sacerdote de peccatis, quorum se sentiebat reum: Respondit (vt refert Plutarchus) Diis peccatum suum esse notū, nihil opus vt id aliis manifestaret. Et dein si mortales mortalibus confiteri debeant; cur non satis si laici laicis confiteantur, iuxta illud Sancti Iacobi: *Confitemini alterutrum peccata vestra.* Cur sic omnia aperiamus Sacerdotibus, nos eadem via nihil intelligamus ex ipsis? Cur non feminae fœminis, dicent mulierculæ amantes præferentiæ? cur viri ita extollantur? Deus me examinet, peccata mea Deus inuestiget, ille me vt Adamum interroget, *Adam ubi es?* ille me vt Euam, quæ maritum deceperat increpet: *quare hoc fecisti?* vt Cainum post fratris parricidium,

Psal. 50.

Genes. 3.

Genes. 4.

ubi

ubi est Abel frater tuus? quid fecisti? patior ut Deus me interroget, sed ab homine quis hoc ferat? maxime cum Deus læsus sit, & offensus; ille instituat quaestio- nem, illi agnoscamus culpam. Et cum ipse debeat peccata, illi soli confiteamur ad obtinendam veniam. *Ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas: ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* *Isaia 43.*

Cum ipse medicus sit, ipsi ostendamus plagas; non Sacerdoti, non alicui Gualtero, aut Tibaldo, qui nec Theoriam, nec praxim habet medicinæ animarū. Si nemo tenetur corporis ostendere vitia, cur grauioribus animæ deformitates ac turpitudines enarrabimus? Si autem nihil nisi peccatorum pœnitētia taxanda est, nemo hoc ipso peccatore facit melius, qui nouit quanta voluptate deliquerit. Videntur insuper maxi- mi Ecclesiæ Doctores mutuas confessiones admitte- re. S. Ambrosius Episcopus tam seuerus alioquin di- sciplina Ecclesiasticæ exactor, dicit de S. Petro.

D. Ambros. lib. 10. in cap. Luc. 22.] *Inuenio quod fleue- rit, non inuenio quod dixerit, lacrymas eius lego, satisfac- tionem eius non lego.*

Ibidem.] *Lauat lacryma delictum, quod voce pudor est confiteri.*

S. Iohan. Chrysof. nihil dicit minus: si delere vis peccata, inquit, confitere: si pudeat ea aperire homi- ni, confitere ea quotidie in corde: non dico ut ea ape- rias homini qui tibi postea exprobrat, confitere Deo, qui ea purget. Confitere in tribunali tuo, ut cōscien- tia tua quotidie malum suum agnoscat.

Item, Non est necessarium coram testibus confi- teri, examen hoc testes non requirit, sufficit ut Deus te videat & audiat.

Item, & sunt citationes Caluini, non te prouoco ad hominem ut ipsi aperias peccata, conscientiam tuam Deo explica, vulnera tua medico exhibe, illum ut sanet ora; ille est qui nihil improperat & benignis- sime infirmos curat.

S. Laurent. Presb. Nouar. scriptor perantiquus, ut aie-

Idem ser. de pœn. & conf.

Idem hom. 5. de incom- preh. Dei nat. contra Anomeos.

*Prostat is
Auctor a-
pud Mich.
Vasco sanã
via ad D.
Iacobũ sub
Fotis inter-
figno Pari-
sis 1522.
mense De-
cemb.*

vt aiebat tit. libri homil. de pœnit.] *Ex illa die illaq; ho-
ra, qua egressus es de lauacro, ipse tibi es fons iugis, & diu-
turna remissio. Non opus habes Doctore, non dextra Sa-
cerdotis.*

Idem paulo post.] *Et quia non peteras manẽs in mem-
bris, corporisq; compage, liber existere à peccato: immuniq;
esse à nexa, post Baptisma remedium tuum in te ipso sta-
tuit, remissionem in arbitrio tuo posuit, vt non quæras sa-
cerdotem cum necessitas flagitauerit.*

Idem paulo post.] *Noli tu iam quærere neque Iohan-
nem, neq; Iordanem, ipse tibi esto Baptista. Pollutus est: post
lauacrũ, vitata sunt viscera tua. Contaminataq; anima
tua tingueret in aqua pœnitentia, abluete abundantia la-
chrymarum, exuberet fons compunctionis in extis tuis.
Exudent aqua viua in fibris tuis. Para te venienti Domi-
no, & ipse te baptizabit in Spiritu sancto & igni, habens
ventilabrũ in manu sua, quod est inspectio, vel ponderatio
pœnitudinis ac peccati. Ipse perpedit in te vt: rumq; pondus,
ipse inspicit in te molem, & molem. Vnam pœnitentia &
vnam pestilentia.*

Habemus denique exemplum Prædigi, Publicano-
rum, qui non confessi sunt Apostolis, sed soli Deo, ipsi
Christo. De ipso enim quilibet eorum dicit, *Surgam
& ibo ad patrem, & dicam ei, pater peccaui.* Heliotropius
sequitur solem, illi se aperit, non lunæ: conchæ se ad
rorem aperiunt, non ad æstum. Cur igitur homo ho-
mini se aperiet, & nec patri, nec amico, nec noto, nec
eiusdem indolis &c. Hæc obiiciuntur. Audite modo,
vt illos silentio audiuius, cum patientia responsio-
nem.

I I.

*Quod certe iuris Diuini sit, ad salutem necessaria,
& iugum suaue per 8. aut 9.
rationes.*

PRincipio igitur dico: Indispensabile esse Dei præ-
ceptum proprio cõfiteri sacerdoti, quo ipse etiam
Papa tenetur. Et hoc indirecte datum est post resur-
rectio-

rectionem Christi, cum dixit Apostolis *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt.* *Ioan. 20.*

Et ibi: *sicut me misit pater & ego mitto vos*, id est, cum ligandi & soluendi potestate, ut inquit Chrysostomus: vel cum potestate iudicandi, *Pater omne iudicium dedit filio.* Vel cum clauibus regni cœlestis, quas maxime commendauit S. Petro: ipsi enim primario promisit: *tibi dabo clauis regni cœlorum. Nemo enim dat alteri quod non habet.* Dedit eas igitur Petro promissas, & omnibus simul, potestatem sedendi, & iudicandi, tribus Israel. Intellego enim verba illa de confessione in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue, *sedebitis & vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel*, & non solum in extremo iudicio. Constituens enim ipsos suo loco Iudices, ligandi & soluendi dans potestatem, dans in manus clauis, non hoc fecit ut otiosè & gloriosè iactarent, nos tales sumus: ut sicut pauones ventilarent plumas, & tinnirent ipsis ex zona clauis, (ut quibusdam stultulis ancillis, quæ ut videantur vicinis maiusculam domi habere auctoritatem, falsarum clauium ex latere magnum suspendunt numerum quasi introitura ad omnia.) Neutiquam: sed ut iis aliquando uterentur, ut iudicarent, ut soluerent, ut aperirent, ut clauderent. Deus enim & natura nihil frustra faciunt. *Frustra est potentia qua non reducit in actum. Quo mihi diuitia si non conceditur vti?* Nunquam autem uti possent clauibus, non iudicare, non innodare, non soluere, si nemo sit ipsorum iudicio & cognitioni, ipsorum ligandi & soluendi potestati subiectus, si clauibus nemo indigeat. Si nec per se, nec aliorum relatu scire possent qui homines necesse haberent iis se submittere, nec quomodo, nec quoties; non enim inspicimus hominum animas, nec quicquid fulget aurum est. Virtutes enim & virtutum laruas, in publico & ad tubæ clangorem circumferimus, peccamus post siparia. *Qui male agit, odit lucem, ut non arguantur opera eius: oculus adulteri obseruat caliginem: si non castè, saltè caute.* *Alf. à Cast. adu. hares. lib. 4. tit. Confessio. Et Po- lyd. Virg. de rerum inu. lib. 6. cap. 1.*

Tanto

D. Chrys. in Ioan. ca. 20.

Matth. 16. & 19.

Iuuen. lib. 4.

Tanto maior fama sit is est, quam virtutis. Et quamuis oris & operis peccata essent publica, mille tamen solo corde committuntur, quæ nullatenus nisi ex committentis ore Sacerdos cognoscere potest. *Intra se crimen qui cogitat vllum: facti crimen habet.* Dicit quidam Sapiens: qui tamen in cælo ligati manent, nisi hic per Apostolos & Sacerdotes soluantur. Quos enim solueret nodos, qui nullos videt? *Quod ignorat medicina, non curat dicit S. Hieronymus: si operam medicani expectas, oportet ut vulnus detegas,* dicit Boetius. *Nō intellēti, nulla est curatio morbi, dicit Maximilianus.*

Sequitur igitur indirecte, intendisse Christum obligare peccatores omnes ad cōfitendum peccata sua, præsidibus quos ad hoc constitueret, i. Sacerdotibus; ut ipsi conscij fierent, ac bene potestate data viderentur, ut absoluerent, ligarent, clanderent, aperirent debitē. Obligauit etiam ex altera parte peccaminolos, ligatos, exclusos de cælo, ut se accusarēt, catenas, nodos, peccata ostenderent; ac indicarent, cur ipsi cæli clausi fuerint. *Nam scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter:* qui enim intendit finem, intendit media. Si ergo Christus fecit eos Iudices, voluit ut causas cognolcerent.

S. August. lib. 50. hom. 49.] *Nemo sibi dicat, occulit ago: nouit Deus qui mihi ignoscit, quia in corde ago.* Ergo sine causa dictum est, quæ solueritis in terra, soluta erunt in cælo? Ergo sine causa sunt clauis datæ Ecclesia? Frustramus Euangelium Dei, frustramus verbum Christi? Promittimus nobis quod ille negat?

Terent. in
Andr.

Psal. 50.

Quid opus est Deo ut illi dicas? siue dicas, siue taceas, intelligit. *Obtundis tamen si intelligo dicere posses.* Vult ut dicas hominibus, præsidibus, cōmissariis suis. Antequam Christus veniret in mūdum satis erat intrus Deo fateri peccatum, sic dicebat Regius Propheta: *Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam non abscondi:* postquam vero pro salute nostra Deus homo factus est, ac innouauit legem, volens defectus nostros Commissariis & Vicariis, id est, Sacerdotibus aperiri, cœpit id esse necessitatis. Nam *idō ma-*

gis (inquit Ch. ylostomus) iubet Deus confiteri peccata nostra, ut verecundiam patiamur pro pœna. Ut magis humilietur superbus in sacramento, quam vsquam aibi: subiiciens se homini, qui noluit subditus esse Deo. Ad hoc Deus exigit confessionem ut liberet hominem humilem, inquit S. Augustinus. Hoc iam à temporibus Apostolorum in vsu est, illi reconciliandi, absoluedi verbis vsi sunt. S. Pauli temporibus Ephesij Episcopo suo S. Paulo confessi sunt. Videte Apostolorum acta. S. Clemens S. Petri discipulus, in prima sua ad S. Iacobum fratrem Domini epistola, de eodẽ dicit S. Petro, consueuisse ipsum hortari Christianos, bene examinare vitam, opera, actiones ipsorum, habuisse Deum semper præ oculis; quando vero in cordibus ipsorum malę quædã exurgerent cogitationes, sollicitè eas statim declarasse Sacerdotibus. Hæc iam incepit se prodere sub S. Iohãne Baptista, cum ab ipso nullus baptizaretur, nisi præar bula confessione, minimum generali; siue auricularis illa fuerit, siue publica: ut sicut præcursor assuefecit populum & quasi traduxit per baptismum suum ad baptismum Christi, qui absolute erat futurus necessarius, aut re aut voto, ad abolitionem peccati: sic etiam per præuiam illam confessionem, induceret populum ad confessionem auricularem peccatorum singulorum, quã Christus postmodum erat instituturus; nõ minus futuram necessariam post perditam gratiã baptismalem, quam baptismus post originalem. Non igitur Pontificum aut Conciliorum decretum est confessio, & sui accusatio apud Sacerdotem, tam clara, tam ampla: sed lex ipsius Christi. Tempus tantum quo obliget ab Ecclesia declaratum & limitatum est. Et nisi Diuinum esset institutum, ac præceptum, sed alicuius sancti ut S. Iohannis Baptistæ, quomodo fuisset possibile illam per totã, per vniuersalem introduci Ecclesiã, ac omnes omnino illi subiicere, sicut totum Christianismum, ipsos etiam Reges & Pontifices huius iugo videmus subiicere?

Quomodo ausa fuisset Ecclesia tale iugũ imponere super

Chryf. hom. 3. in Matth.

D. August. in Psalm.

Actor. 19.

Vide Paulũ Palatinum comment. 3. in Matth.

super filios Adam, quo nullum inter Sacramenta, & Dei præcepta grauius? Quomodo modo excommunicare auderet Ecclesia, qui cum possint suo Pastori saltem semel in anno non confitentur? qua præsumptione auderet dicere, *Non remanet in iudicio condemnandum, quod fuerit confessione purgatum*, id est, facere homines securos, peccata qualiacunque, post absolutionem infallibiliter remitti. *Omnia in confessione lauantur*. Cum nulla pura creatura hominem possit de remissione peccati certum facere, nec scrutari Diuina arcana, nec signa instituire visibilia, quibus obligetur Deus effectum producere supernaturalem (qualis est iustificatio peccatoris) toties quoties ipsi videbitur.

Concludendum igitur, aut Ecclesiam ausam fuisse semper & audere fraudulenter & arroganter promittere, & promississe, quod non potuit: aut confessionem hanc Christi esse institutum. Illud vero de Ecclesia credere, quæ à Spiritu sancto regitur, & domicilium est veritatis, aut credere Deum zelotem impune dimissurum tot centenis annis tam intolerabilem suæ autoritatis usurpationem dici non potest. Sequitur ergo omnino institutum illud esse Christi. Dicent Catholici: Christus Iesus ergo non instituit aliquam Clementinam, sed Seuerinam; nec certe monstrauit iugum esse suauæ, & onus leue, ad quod nos hinc vobis inuitat. *Tollite iugum meum super vos, iugum enim meum suauæ est, & onus meum leue*. Nec monstrauit legem suam esse legem gratiæ, sed reuera rigoris, qualis Moisaica & aliæ: non Euangelium esse aut læta nuntia, sed totius mundi tristissima. Ah Christiani, hoc dicere blasphemare est, & iniuriam facere tam dulci Legislatori. Monstrabo legem eius aliis omnibus suauiore. Leges reliquæ magnas imposuerunt pœnās, etiā capitis, confitentibus: hæc verò proposuit remissionem culpæ, reconciliationem Dōmini cum seruo, Dei cum homine, matris cum filio, Ecclesiæ cū Christiano, commutationem pœnæ intolerabilis & æternæ, in temporariam & leuiorem: ei qui peccata confiteretur,

D. Leo in
serm.

D. Bern.
serm. 2. de
Resurr.

Matth. II.

I.

retur, fit per confessionem veniale, quod criminale erat in D. Aug. de
operatione. vera & fals.

D. Chrysoft. hom. 20. in Genes.] In humanis iudiciis penit. c. 10.
si quis vel ante accusationem facinus confitetur, quamuis Plaut. in
apud iudicem humanum, sententiã omnino in caput suum Capt. Hac
accerferet: at misericordis Dei & animarum medici tanta tu eadem se
bonitas est & clementia, ut si aduersarium, Diabolum di- confiteri vis,
co, qui illo die ob faciem nostram stabit, in hac iam vita extuare se-
priusquam tribunal ingrediamur peccati confessi, prauerti- ceris.
mus, nostri ipsorum accusatores facti, in iustorum catha-
logo numerabimur, nedum à peccatis liberabimur.

Idem ser. de penit. & confess. & hom. 3. de Ozia, &
hom. 7. in acta Apost.] In externis iudiciis post confessio-
nem confusio & poena: in Diuino, virtus, iustitia, merces,
& absolutio. Quis confunditur confiteri peccata, ut soluat
peccata! non propter hoc iubet Deus confiteri te, ut hominẽ
more puniat? non ut puniat, sed ut ignoscat.

Idem hom. 3. de Ozia.] In mundanis quidem & fo-
rensis iudiciis, post accusationem & criminum confessio-
nem restat mors: ut apud Diuinum tribunal post utram-
que corona: si tu te ipsum inutilem dixeris, ego te ut utilem
coronabo.

D. Aug. lib. 50. homil. hom. 12.] Si nos confitemur, ille
parcit: si nos agnoscimus, ille ignoscit.

Aristot. 2. Rhet. cap. 3.] Manifestum est mansuetos ac-
mites esse ex iis qui contra vellẽt quam fecerint: & iis quos
penitet & fatentur. Nam quasi poenas sumpserint, quod
doleat factum, cessant ab ira. Huius signum in punitione
seruorum sumere possumus. Negantes enim atq; contradi-
centes multo magis punimus: cum vero iure se puniri fa-
rantur, cessamus ab ira. Quod humilitate ira sedatur, ca-
nes quoq; ostendunt, qui sedentes non mordent. Et,

Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni,

Pugna suum finem cum iacet hostis, habet. in-
quit Ouidius.

Aliæ leges confessum & accusatum detinent la-
chrymantem, deiectum victum: dimittunt accusato-
rem & testes triumphãtes. Hæc vero auricularis con-
fessio dimittit accusatum seu peccatorẽ quem con-

scientia accusat & Diabolus (accusator fratrum & calumniator etiã ipsius Dei) in Dei iudicio, si se ipsum bene accusauerit in confessione, plane lætetur, alacri; Diabolum vero actorem confusum, prostratum, mirabili illa ac noua præuentione.

Orig. in Leuit. exponens illud Psal Dixi confitebor aduersum me, &c.] *Videns qui pronuntiare peccatum, remissionem peccati meretur, præuentus est Diabolus in accusatione ultra nos accusare non poterit, sed si nostri accusatores sumus, proficit nobis ad salutem. Si vero expectemus, ut à Diabolo accusemur: accusatio illa cedit ad poenã. Habebit eos socios in gehenna, quos conuicerit criminum socii habuisse.*

Diabolus nihil habebit, nihil legere poterit ex tabellis suis, nigrisque foliis quæ consignauit contra nos. O salutarem confessionem! *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum tecta sunt peccata? Dile iniquitatem meam.* Nonne videmus sæpe malignos spiritus ex ore obsessorum obiectare nonnullis publice secreta & enormia peccata; cum vero confessi à Sacerdote reuertuntur, non habent ultra quod improperent. Sæpe etiam Diaboli per hominis os loquentes, affirmant eosdem non esse homines ante & post confessionem, sed iam plane alios. Sacramentum hoc quasi aliam ipsis induit personam, planeque transformat. *Hæc mutatio dextera excelsi.*

Alia leges volunt ut coram Iudice & Notario crimina clarè confiteamur: hæc autem tam benigna satisfieri sibi finit si submisit in solius Sacerdotis aures deponantur.

Suauior est hæc Mosayca. Illa enim confessionem quandam imperauit, quasi publicam: nam presentabant se Sacerdotibus, & peccati genus per oblationem & sacrificia declarabant, & per ceremonias facile cuius rei essent sceleris agnoscebatur. Imo, iuxta Hebræorum Doctores, confessio illa capite quinto Numerorum, non tantum corde, sed & ore fiebat, dicebantque cum immolaretur & sacrificaretur bestia, in culpa sum ô Domine, & dignus morte, & peccato meo

Psal. 31.

Psal. 50.

I.

II.

Psal. 76.

III.

IV.

aut

aut lapidationem commerui, aut similia. *Vir siue mulier, cum fecerint ex omnibus peccatis, qua solent hominibus acciderè, & per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini atq; deliquerint, cōfitebuntur peccatū suum.* Num. 5.

Iugum Christi dulcius est, quam fuit in primitiua Ecclesia. Cum enim Christiani tractabiliores essent, dociliores, paratiores ad omnia, vt liberarētur à peccatis; vt melius corriperentur, in vsu erat confessio quædam publica, iuxta exigentiā quorundā casuum: sed Christus Iesus exigit solum auricularem.

Nonnulli putarunt iugum hoc nimium esse leue: ac nimis esse facilem veniam peccati per auricularem confessionem duntaxat, atque ideo ex abundanti plus sibi sumpserunt oneris, confitentes nonnunquā peccata aliqua publicè. Vt nobilis illa deuotaria, ac prima Iesuitissa peccatrix Magdalena; & B. noster pater Franciscus; qui aliquādo clara voce se nimis laurum ac delicatū cōfessus est, quod in maximo suo morbo caponem gustasset: & quidam Monachus olim sine venia egressus conuentū, & fornicatus foris, rediit cū filio, quem genuerat (quem celare potuisset) dixitque Abbati (Mō si vt opinor) coram omnibus fratribus; se redire cum fructu inobedienciæ, ac submittere se pœnitentiæ: Sicut & latro, de quo S. Iohan. Climacus in tractatu de obedientia: qui ad vitā conuersus monasticam, paratus erat omnia peccata sua Alexandriæ in medio confiteri foro, si Abbas ipsi mandasset; cōfitebatur ea tamen omnia in Ecclesia, coram 230. Monachis Abbati subiectis. (Iucundum ista ibi legere:) sicut & muliercula cuius nuper mentionem feci, quæ Romæ in publica cōfessione (si bene memini quod mihi Romæ narrauit Dominus Maderus in Palatio Althemij) tēporibus Sixti Quinti, alta voce incestū suum, quem cum filio nimium matri obsequioso commiserat proclamabat, gestās manibus puerulum incestus fructum. Res miranda, nescio vtrum semper imitanda. Christus autem minoribus in confessione contentus est. Sufficit ipsi auricularis, permittit vt soli dicamus Sacerdoti, sine teste, sine arbitro,

Sallust. orat. imo velato ignotoq; vultu si ita foret necesse. O quam
in Cic. Filia lis gratia! ò quam serica lex, quam suavis! *Inquam enim*
matris pel- meum suauis est, & onus meum leue. Quanta gratia sit
lex, tibi iu- tam secretè posse confiteri, Lacædæmonius iste faris
cundior atq; monstrauit, qui (vt refert Plutarchus) citatus à Sacer-
obsequētor dote, vt peccata quibus se sentiret inquinatum expli-
quam parē- caret, promisit facere dummodo non in publico sed
ti par est. priu. tim id fieret.

VI.

Aliæ leges non permittunt anticipari Iudicem, ad-
 eò vt si præuenias accusatum te apud Iudicem ante-
 quam tibi quicquam vlla de re dixerit, ægerrime te
 dimissurus sit impunitum sine infamia. Confessionis
 verò lex hoc admittit: cum enim cōfessus fueris Deo
 per aurem Sacerdotis, antequam Deus tibi quicquam
 loquatur in iudicio post mortem, Deus pacto suo &
 fœdere tenetur, & Sacerdos officio remittere & absol-
 uere te, & quasi honestum dimittere. Hoc nostra me-
 reretur obedientia, cum rubore, cum tanta verecun-
 dia.

D. Ambros. in Psal. 37.] *Plurimum suffragatur reo*
verecunda confessio: & pœnam, quã euitare non possumus,
pudore subleuamus.

Idem in Psal. Beati immaculati.] *Cessat Diuina vin-*
dicta, si confessio præcurrat humana.

D. August. in Iohan.] *Si vis à Deo fugere, ad ipsum fu-*
ge, confitendo.

VII.

Cōfessio enim cogit Christum quasi seponere tri-
 bunal iustitiæ, & thronum Iudicis, & commutare of-
 ficiū, & procidere patri, fieri aduocatum, & media-
 torem, ex Iudice.

Cass. in illud, Beati quorum remissæ sunt, &c.] *Illis*
non Iudex, sed Aduocatus est Christus qui se propria con-
fessione damnarunt.

Nunquid hoc forte est quod insinuare voluit Pro-
 pheta Regius? dicens, *præoccupemus faciem eius in con-*
fessione. Quidni? In isto sacramētum hoc conuenit cū
 consuetudine Atheniensium, qui sponte peccatum
 confitentes dimittebant impune. Quis laeto est qui
 non magnis passibus statim postposita verecundia ad
 Iudicem

Alex. lib. 3.
cap. 4.

ludicé festinare, rapinas, furta fateretur; si quis certo ipsi addicat *quod sit erranti medicina confessio*; & quod si se prior detulerit, antequam iudex ei quicquam dicat, rediturus sit mundus, purus, liber à suspendio. *Si non confessus, lates, non confessus damnaberis*, inquit S. Augustinus. Datur optio, melius fuerit præuenire.

Cic. Octa-
uio.
D. Aug. in
Psal. 66. to-
mo 8.

Leges aliæ interrogatum, conuictum, confessum, permittunt à consciis rideri, illudi, verti in fabulam mulierculis, pueris, lippis & tonsoribus. *Cum Terentia uxore de repub. consuluisi, cum legis Plancia, domi iudicia faciebatis*, obiicit Salustius Ciceroni. Imo antequam occidant aut proscribant, externis etiam & cuicunque volenti audire mortis causas, & causarum catalogum: atque vltra summam describunt supplicij rationem, atque illud supra caput facinorosi defigunt, (vt Pilatus titulum Christi) aut ex collo suspendunt, vt modo: de quo mihi videtur loqui Ieremias, *Vigilaui iugum iniquitatum mearum: in manu eius conuoluta sunt, & imposita collo meo*. Lex autem confessionis auricularis, iubet digitum imponere labello, obseruare os & dentes, & claudere signaculo, vt Alexander Ephestioni faciebat intimo amico, postquam dedit ipsi legendas litteras, quas à matre acceperat plenas accusationibus & calumniis contra se, dicens: *contine hac & ne quid eorum effutias*. Quod secretum ac confessionis signaculum pariter de iure Diuino est, & pariter mandatum confitendi consequitur. Qui enim constituit aliquid, putatur etiam constituere ista sine quibus statutum stare non potest. Quis vero non videt impossibile confessionis vti sacramento, nisi peccata confessa perpetuo quasi tegerentur & sepelirentur silètio. Nimis odiosa, nimis periculosa foret confessio: quod igitur ibi dictum est, indictum est, aut dictum surdo. *Dixeris lapidi*:

VIII.

Salust. orat.
in Cic.

Thren. i.

Plut. in A-
lex.

Tutus ea lapis iste prius tua furti loquetur.

Ouid. lib. i.

Non solum peccata quæ confessus es mortalia, & venialia sub isto secura sunt signaculo: sed & circumstantiæ, & personæ (si quam forte contigerit nominari) quæ peccatis tuis participauerint, signa, indicia,

Met.

yniuersalia & particularia, & omne istud per quod peccatum aliquod directè vel indirectè, generaliter aut specialiter potest dici reuelatum: adeo vt nec propter Iudicem, nec Superiorem, nec Regem, nec Papam, nec vllam in terris potestatem, interrogatus de eis quæ per confessionem didicit Confessarius, etiam summo iubente Pontifice, quicquam possit reuelare sine pœnitentis venia. Potest negare quicquam scire; imo, si necesse est, iurare: quia non scit vt dicat, nec scit vt homo, sed vt Dei Vicarius: ne quidem post mortem. Imo extra confessionem postea pœnitenti de eo loqui, nisi ipso requirente & permittente, ad vltiorem instructionem non potest: ô facilem legem!

D. August. Psal. ...] *O homo quid times cōfiteri: illud quod per confessionem scio, minus scio quam illud, quod nescio.*

Si ipsi defodissetis secreta vestra vt tonfor Regis Midæ in scrobem, non tam essent ibi secreta, quam in aure sacerdotis. Crescentes enim cannæ hoc publicare possunt; Sacerdos autem te accusare poterit nunquam. Adde ad maiorem certitudinem, si quis Confessarius ita sui obliuisceretur, vt confessionem alicuius reuelaret, pœnitens sanctè iuuare potest per Deum & omnia Sacramenta, se nullum ipsi vnquam verbum dixisse. Pro se agere potest contra ipsum, vrgere, vocare in ius, qui punietur, deiectus ab officio, recludendus in arctissimum monasterium, vt ibi de rigore iuris perpetuam agat pœnitentiam. Quid vltra securitatis in confessione possimus optare? *Iugum meum suauis est, & onus meum leue.* Vt Hippocrates taciturnitatem requirit in medico, sic Ecclesia in Confessario, sub pœnis grauissimis.

Porro. Nunquid magnum beneficium est, quod ita excusamur quo minus loquamur Deo, cuius maiestas nimis terribilis? *Quis stabit ad videndum eum?* Vel propter nimiam eius sanctitatem, exiguitati nostræ concessum est agere cum nobis similibus, naturæ ac fragilitatis eiusdem, nonnunquam forte maioris. *Nelocquatur nobis Dominus;* sed Moses, interpretis eius dicebant

Cap. Omnis
vtriusq; se-
xus, de pœn.
& remiss.

bant filij Israel; putantes id magnum beneficium. S. Iohannes Chrysostomus etiam alicubi dicit hoc sic institutum, vt tanto fidentius peccata nostra eloqueremur in confessione: Pontifices ac Sacerdotes, qui confessiones audiunt, ideo sumptos ex hominibus, non ex Angelis. Si enim Angeli facti essent Sacerdotes, non subditi passionibus, quia carent corpore, tantis imperfectionibus edendi, bibendi, dormiendi, st mulis carnis, si illi inquam constituti essent Confessarij, Iudices, Vicarij Christi, pro iis qui peccatores sunt sicut nos; quid quæso fecissemus. Quantum horruissemus confessionem? quomodo auli fuissetus Angelo turpitudines nostras eloqui, ebrierates, impudicitias? Deus bone, si illi ista diceremus, quomodo sufficeret, fremeret, palleret, ad quodlibet verbum, quot crucibus se signaret, mirans & attonitus enormitate, diuersitate, nouitate, multitudineque peccatorum nostrorum? Non diceremus dimidium, nimio stupore, qui reddit homines obliuiosos. Quasi lapides molares quatuor iunctis equis ad tribunal confessionis essemus pertrahendi: quanto magis si ipsi Deo corporaliter deberemus confiteri? Magna igitur beneficium est, magnus stimulus, magnum adiumentum, ita nobis huius sacramenti vsus concedi, vt homines possimus agere cum hominibus. *Confitemini alterutrum peccata vestra.*

D. August. in Psal.] *Cur confiteri erubescis peccata tua? peccator sum sicut & tu. Homo sum nihil humani à me alienum. Confitere homo homini: homo peccator, homini peccatori.*

O iugum suaue, onus leue, talis confessio! Insuper. Nonne maius leuamen est medico posse dicere quid nos torqueat, ac simul eius ea de re audire sententiam, videre, tangi, palpari manu ipsius, vt curemur, secutos denique nos fieri illis expletis, & certos de sanitate, quam clamare medicinam, medicinam, ac nescire interim vtrū medicus de morbo nostro cogitet, vtrū attendat, non videre quid agat, quid det ad valetudinē, & ignorare suā curationē: in confessione

Exod. 20.
Cunctus populus videbat voces & lampades, & sonitum buccina, mō temque fumantem, & perterriti ac pauore percussi, steterunt, procul dicentes Moysi: Loquere tu nobis & audiemus: non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur.
D. Chryf. li. de Sacerdotio.
Iacob. 5.

vero auriculari loquimur medico: videmus quid nobis medicus faciat, impositione manuum, manuimpositione: audimus quid dicat, absolutionem, & verbum reconciliationis; & certi sumus, nisi per nos steterit, medicinas applicatas nobis reddidisse sanitatem, & signa operata esse quod significant. Si vero soli Deo confiteamur, totum inuisibile, totum incertum. O iterum iugum meum suauis, & onus meum leue!

Luce 5,

Quatum ad hoc quod dictum est: *quis potest dimittere peccata nisi solus Deus?*

Respondeo hominem non hic tantum ignoscere quantum in Baptismo, & tamen credimus eandem in ipso baptizate potestatem; cur igitur negemus in audiente confessionem?

D. Ambros. lib. 1. de poenit. c. 7.] *Cur baptizatis, si per hominem peccata dimitti non licet? In baptismo utique remissio omnium peccatorum est. Quid interest utrum per poenitentiam, an per lauacrum hoc: us sibi datum Sacerdotas vendicent? Vnum in utroque ministerium est.*

Idem ibid. cap. 2.] *Ecclesia seruat obedientiam, ut peccatum & alleget & relaxet.*

D. Amb. lib. de poen. ca. 2,

Non dicimus etiam quod illud habeat ex natura, sed ex gratia, & speciali priuilegio, ex Dei commissione, non per usurpationem. *Munus Spiritus sancti est officium Sacerdotis,* ait S. Ambrosius. Deus pater auctoritatem habet per naturam, Christus habet per excellentiam, Sacerdos ut minister & vicarius. Magnus Deus est qui Moesen constituit Deum Pharaonis. Hoc honore condignus est quem Rex honorare decreuit. Simplex sum Cordiger, Sacerdos simplex, ordinare non possum, nec sanctum Crisma consecrare, &c. sed per quem steter quod cras non dem ordines ante natiuitatem, & consecrem sanctum Crisma ante Pascha, & plane ut Episcopum me habeam; si Paulus Quintus Mecenas meus singularis, hodie me crearet ac benediceret Episcopum. Sic Christus Iesus, per suum *Accipite Spiritum sanctum; quorum remiserit is peccata, &c.* Per missionem sicut ipse missus est, per collationem clauium regni, ex piscatoribus & peccatoribus, quali paruos Deos fecit.

Exod. 7.

fecit, & constituit vt suo nomine diuinos actus exer-
cerent, peccata ignoscerent, sicut Deus, autoritate
accepta, vt Commissarij & Præsides. *Ego dixi Dii estis.* *Psal. 81.*
Non auditis: non dicunt *Deus te absoluit*, sed, *ego te ab-*
soluo. Non dicunt Deus tibi dimittit, sed ego tibi di-
mitto: sicut & in persona Christi consecrant dicētes,
Hoc est corpus meum, hic est sanguis meus; non hoc est
corpus, hoc est sanguis Christi.

S. Chrysoft. hom. 60. ad pop. & 83. in Math.] *Non*
sunt humana virtutis opera proposita: qui tunc ipsa fecit in
illa cœna, idem ea nunc quoq; facit. Nos ministrorum te-
nemus locum: qui vero sanctificat ea & immutat ipse est.
Et paulò post. *Hæc est illa mensa, & minus nihil habet.*
Non enim illam Christus, hanc autem homo perficit, ve-
rum & hanc ipse quoq;. Et paulò post. *Tu Laice cum Sa-*
cerdotem videris offerentem, ne vt Sacerdotem esse putes
hoc facientem, sed Christi manum inuisibiliter extensam.

Sic etiam in confessione Sacerdotes, peccata di-
mittunt, soluunt vincula & ligamenta, aperiunt cla-
uibus regis portas cœli, & hæc cum tanta maiestate,
cum tanta pompa, cum tanto splendore ac certitudi-
ne; ac si singuli Christus essent. Locum tenent Chri-
sti, *Pro Christo legatione fungimur*, inquit S. Paulus. Sed
vere & inuisibiliter dimittit & sanctificat ipse Chri-
stus. Et conferunt idem beneficiū quod Christus qui-
busdam in hac vita; nonne Christus erat qui salutem
domui Zachæi attulit? *Hodie salus huic domui facta est.*
nonne condonauit Magdalene tot peccata? *Remittit-
tur ei peccata multa: & qui iustificauit paralyticum? Ho-*
mo remittitur tibi peccata tua: & qui bono latroni Di-
smæ paradisum addixit? Hodie mecū eris in paradiso: &
in confessione homines vt homines ignoscerēt & ab-
soluerēt. Non: sed idem Christus, qui illos tum absol-
uit, absoluit & hos, mediāte Sacerdote. Quare (ô Lai-
ce) quando videris Sacerdotem leuantem manum, &
imponentem tuo capiti, cogita manum esse Christi,
inuisibiliter extensam; cogita esse manum Dei, qui in-
scribit fronti animæ tuæ absolutionem tuam, eadem
illam quæ in aula Balthasari Regis conscripsit parie-

2. Cor. 5.

Luca 19.

Luca 7.

Luca 23.

tem, (*Scribunt in marmore lesi.*) Sententiã ruinã ipsius, & damnationis æternæ; & quando irrefragabilem illam audis pronuntiarî sententiam, ego te absoluo, cogita Christum te audire loquentem, qui vos audit, me audit. Sacerdos Echo diuinæ vocis est.

Ioan. 1.] Ego vox clamantis in deserto.

Psal. 44.] *Lingua mea calamus scriba velociter scribentis: An experimentum queritis eius, qui loquitur in me Christus? Vivo ego (loquor ego) imo iam non ego, vivit vero (& loquitur) in me Christus: ego à me ipso non loquor. Est Deus in nobis: Agitante valescimus illo.*

D. Ambro. lib. 1. de pœnit. cap. 2.] *Vult Dominus plurimum posse discipulos suos, vult à servis suis ea fieri in nomine suo quæ faciebatur ipse positus in terris. Denique ait: Et maiora his facietis.*

D. Leo epist. 69. ad Theodor. Epif. Forolii.] *Multiplex misericordia Dei ita lapsibus subvenit humanis, ut non solum per Baptismi gratiam, sed etiam per pœnitentiæ medicinam spes vitæ reparetur humana; & qui regenerationis dona violassent, proprio se iudicio condemnantes, ad remissionem criminum parvenirent, sic diuinæ bonitatis præsidii ordinatis, ut indulgentia Dei nisi supplicatione Sacerdotum nequeat obtineri. Mediator enim Dei & hominum homo Christus Iesus, hanc propositus Ecclesiæ tradidit potestatem, ut & confitentibus actionem pœnitentiæ darent, & salubri satisfactione purgatos ad communionem Sacramentorum, per ianuam reconciliationis admitteret, cuius utiq; operi ipse Saluator interuenit, nec unquam ab his abest quæ Ministris exequenda commisit, dicens: ego vobiscum sum usq; ad consummationem sæculi, ut si quid per servitutem nostram, bono ordine, & gratulando impletur affectu non ambigamus per Spiritum sanctum fuisse donatum.*

O mirabilem Sacerdotum potentiam, excellentiam, stupendam, propter quam minores te Deos videre putes.

* Quid. vates.

*Quotq; aderant * mystæ, rebar adesse Deos.*
Cum Sacerdotes in mundo cõspexeris. Quid hoc-
cine ægre fertis, hoc cine æmulamini, quod bonus
Deus

Deus de tribu vestra ita quosdam honorauerit, vt eos faceret assessores suos? vice-Reges, vice-Deos, in vsum vestrum? *An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?* *Matth. 20.*
 Aut velles forte commissum munus refundere, (vt loquitur S. Ambrosius.) Non: sed hoc ægre ferimus quod *poen. cap. 2.*
 non & nobis eadem facta sit potestas, quod nobis permillum non sit idem obire ministerium, vt rursum eorum audiamus confessiones, quibus sumus confessi, mulieres mulierum, viri virorum, vel promiscue, vt cuique luberet: maxime cum Christiani omnes, tam viri quam fœminæ Sacerdotes sint, vt nonnunquam accepimus, cum baptismo sacerdotij ius cuiuscunque status simus, adquisiuerimus.

III.

Cur Laici vnus alteri confiteri non possit, speciatim fœminis: & quid respondendum ad obiectiones contra confessionem auricularem.

Quid? Ergone qui hæc dicitis Lutherizare vultis? (Lutherus enim inter reliquas insanias & hæc habuit) an vultis Abironizare? Abirō enim cum coniuratis æquabat se Aarōni, & volebant omnes pares esse regni Franciæ; i. eiusdem potestatis Sacerdotalis. *Num. 16.*
Omnis multitudo Sanctorum est, & in ipsis Dominus: sed admodum falso. Cur enim alioquin Deus Aarōnem segregauit à populo, & vnxit speciatim in Sacerdotem? Cur olim puniti sunt qui sacerdotium inuasurunt, Core, Dathan & Abirōn, descēdentes viui in infernum? Saul spoliatus regno, propter vsurpatum inter cætera Samuelis officium?

Ozias Rex percussus lepra, propter oblatum pro Sacerdotibus incensum. Pueri pastores imitantes cōsecrationē Sacerdotis in sacro, fulminati in vestigio. Cur S. Paulus per impositionem manuum Sacerdotes cōstituit, & Episcopos? Cur dicit in Ecclesia tantā esse ministeriorum diuersitatem? *Quosdam quidem posuit Deus*

Sophron. in prato spirit.

Deus

Deus in Ecclesia, primum Apostolos, secundo Prophetas, tertio Doctores. Miseri homines, nescitis quid petatis. Velletis vos fœmininum sexum, qui natus est subesse viro, vobis reddere æqualem, imo superiorem si vos absolueret: fœminas consulere velletis in grauissimis negotiis, creaturis minime fidis maxima fideretis secreta, quæ vix viris, natura taciturnioribus conceditis, non sacerdotibus singulari dotatis silentij gratia, ad conseruationem tam salutaris sacramenti; adeo vt inter linguatos, leuculos, garrulos, quales aliqui sunt, nunquam tamen audiamus confessionis sigillum violari. Vultis ex musca facere Elephantum, & ex tribus aut duobus peccatis facere quinquaginta? Dicite mulieri aliquid paruū, & augebit: dicite pauca, & multiplicabit. Nescitis quosdam naturalibus artibus ex fœmina audire posse quicquid secreti conuerint, si verum est quod post Democritum docuit Plinius: si cito aliquid publicare vis, si omnibus secretum prodere, dic vni tantum fœminæ, hæc ipsa fama celerior est.

*Alphons. à
Castro tit.
Confess.*

*Ille malum, quo non aliud velocius ullum,
Mobilitate viget, viresq; acquirit eundo.*

Nunquam audistis totam Romam sciuisse statim, quod puer quidam coactus à matre, de decreto Senatus edixerat. Videte cur inter alia quidam putant Angelum potius resurrectionem reuelasse fœminis, quàm Apostolis; quia sic citius fama dispergeretur. Quocirque in trivio, cuiuscunq; est obuia narrat. Nihil tacet, nec maxima quidem arcana.

*Iuuen. Sat.
6.*

*Quod tamen ad cantum galli facit, ille secundū
Proximus ante diem caupo sciet.*

Nulli dissimiliores sunt fœminæ, quam Dea Engeronæ, cui os clauæ clausum Romæ pingebatur: ac fœmellis auium plane dispares; quæ nec cantant, nec garrunt, inquit Aristoteles. Adeo vt aucupes masculos seligant, quos verba cantumque doceant fœmellis pene indocilibus. Mulieres enim totos dies garrunt, & nihil habent in corpore mobilius lingua, effiacta sunt sepimenta. *Plenus rimarum sum, hæc illæc per sua,*

persuado, dicere posset iste sexus. Sufficiunt tres fœminæ ad implendum forum. Peccata igitur vestra egregie essent secuta sub talibus sacerdotibus, quales cum Luthero imaginamini, lasciuia ipsi tacentibus vos accusarent; ac quamuis ipsæ infoderent terræ, altisq; scrobibus, vt quondam tonsor Mydæ Regis Lydiæ, arundines puto & calami inde surgerent, qui nihil aliud quam vestra peccata cantarent, & infamia, crassaque facinora fabularentur. Ad minimam contentionem recitarent vobis vxores vestræ voce alta, ad longum, vestrum contextum. Nunquã audistis quod quidam iturus ad confessionem, semper prius verberabat vxorem: cumque rogabat vicinus, cur hoc faceret, lepidum dedit responsum; quia cum ad confessionem iturus sum, vix dimidium reminiscor quid egerim, cumque bene delumbauerim vxorem, illa statim mihi ingerit quicquid toto anno, imo tota vita egerim, quæ nunquam alias recordarer. Quid ergo non dicerent vestræ vxores, quid non impropere vestræ sacerdotes, si (vt vult Lutherus) vestras aliquãdo audissent confessiones? Echo natura tam vocalis, septies repeteret quod audisset semel, vt Porticus ad montem Olympi, imo duodecies vt ille de Charenton Parisiis. Quid agerent? aliter profecto adoranda essent quàm modo, aliter essent imperiosa, aliter heriles, quàm sint modo.

Plutar. li. de Garrul.
Plin. lib. 36. cap. 15.

Carus erit Verri qui Verrem tempore quo vult Accusare potest, ait Satyricus.

Contemnerent vos, amarent minus. *Vix amare potest, qui turpium conscius est alteri.*

Certe minoris facit, nimirum, habens telum, quo confessum perdat ac terreat.

Nihil inueniretis in illis quam zelotypias, centum aperirent oculos, vt Argus in vestra opera; si confiteremini osculum, mille præsupponerent alia. Si iam quidam mariti sub ipsarum sunt ferula, tum plane martyres essent sub ipsarum tyrannide.

Nec multo meliori loco essent mulieres si omnes viri essent Sacerdotes, vt vult Lutherus, si vxorũ suarum

tum

*Iacob. 5.**Calu. lib. 3.**Instit. cap. 4.**§. 6.*

rum essent confessarij. O quam dura esset vobis sententia S. Iacobi, *confitemini alterutrum peccata vestra*: reciprocè, vt vult Calvinus. Si ibi præcepta esset coniugatis mutua cōfessio, vter prior inciperet: prior cogitaret, si ego incipio mouere tediū matrimonij, alter nihil cogitabit nisi de diuortio, dabo alteri anam vindicandi, & retaliandi: quamprimum coniugum alter discreparet nonnihil in disponenda re domestica, putaret statim alter esse ex confessionis memoria; cunctes, venientes, viri omnes suspecti essent marito, feminae vxori, vterque sederet plenus suspicionibus vsque ad aures, esset amicitia insincera inter confessum & auditorem.

Eadem denique vallis huius miseriarum, paradisus terrestris matrimonij fieret infernus. Esti modo tanta difficultate acceditur ad Confessarium secretum, quem sibi quisque deligit, nunquā visum, ignotum, cum quo forte nunquam postea versabitur, relictus, velatus, personatus si necesse est, vt ita integre casus suos explicet, si inquam modo adhuc quatuor prope equis opus est, vt protrahatur ad confessionem, ac forcipibus vt singula ex faucibus extrahantur verba, vt totum confiteantur; Deus bone quomodo mulieres inducerentur ad confitendum viro, viri vxoribus, filij parentibus; forte vix inuenirentur qui cum tali onere matrimonium inirent. Relinquamus igitur ordinem quem inuenimus, mundum vt constitutus est, id est, submittamus nos veris Sacerdotibus, vt statuit Deus, & Ecclesia seruat; iugum enim hoc dulcius est, quam ipsi possitis fingere.

Sed cur non Laici Laicis, viri viris, feminae feminis? Cur Sacerdotes vtriusque sexus sciunt omnia, Laici vero scient nihil ista via de Sacerdotibus? Quid scio, quare hæc, nisi quia ita Deo placuit summo Domino. *A Domino factum est istud & est mirabile in oculis nostris.*

Psal. 117.

Quærite sic etiam cur in lege Mosaica voluerit Deus vt soli Sacerdotes de corporis iudicarent lepra, & ipse

& ipse in carne idem seruans dixerit, *ite ostendite vos* *Luca 17.*
Sacerdotibus. Quærite similiter cur noluerit vt alij
 Sacerdotes quam vncti de tribu Aaron offerrent sa-
 crificia? cur solus summus Sacerdos intraret sancta
 Sanctorum? Quærite ex ipso cur in lege Euangelica
 noluerit à fœminis consecrari corpus suum & san-
 guinem in Altari: non à matre quæ decus erat totius
 humani generis, non etiam ab Angelis? Quærite cur
 mulieres in matrimonio subiecerit viris? Quærite
 cur voluerit Imperatores, Reges, Principes esse supra
 omnes, qui toti mundo leges ponant, quasi Dij terre-
 stres. *Imposuisti homines super capita nostra.* Mille alia *Psal. 65.*
 inueniri possent quæ Deus mandauit, vbi sola volun-
 tas eius pro ratione adferri potest.

Hoc volo, sic iubeo, sit pro ratione voluntas.

Iuuen. Sat.

Sic Sacerdotes agant, sic pœnitentes.

6.

Possum nihilominus dicere sic institutum, quia il-
 la cura spectat proprie ad salutem animæ æternam,
 quæ magis conuenit Sacerdotibus, & hominibus spi-
 ritualibus, quam Laicis mundo implicatis.

Tractant fabrilia fabri.

Item; magis hoc pertinere ad eos, qui potestatem
 habent super corpus Christi verum, consecrandi sci-
 licet & dispensandi, & proinde super mysticum, nimi-
 rum Ecclesiam, quam ad eos qui nullam super prius
 habent actionem.

Item; vt Sacerdotiû maneret in honore, quod for-
 tasse cum iræ diuinæ periculo vilesceret, si Sacerdotes
 vicissim cõfiterentur Laicis. Omnibus Dominus ho-
 norem vult reddi, atque ideo in recta linea prohibet
 matrimonia, ne filij minus illa ratione honorent pa-
 rētes, & auos. *Propter hoc relinquet homo patrem & ma-*
trē: quia etiam actus matrimoniales verecundiam
 habent & erubescuntiam.

Item; quia auricularis confessio non solum est forû
 clemēs ad remissionem peccati, sed etiam ad cõsul-
 tionem; oraculum inde petitur per compassionem &
 consolationem mutuam, etiam iuxta Calvinum & E- *Caluin. li. 3.*
 rasmm. Qui enim per ætatē aut simplicitatē & igno- *Inst. c. 4. §. 6.*
 rantiam

rantiam defectus suos non intelligunt, iudicantes erroneè nonnunquam peccatum non esse quod mortale est, aut mortale esse quod solum veniale est, & leuissimum; aut si morbum intelligant, modum non habent expediendi se, & exeundi de labyrintho, possent à Confessario habere subsidium.

Malach. 2.

Nemo autem præsupponitur melius iudicare inter lepram & lepram, melius versatus in casibus, quam sacerdotes quibus hoc mandatum est. *Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore eius.* Quibus plus otij, exoneratis à scœmina, à pueris viuentibus de publico, manducantibus peccata populi: partim propter sacrificia, partim propter preces, &c. *Dixit Dominus ad Aaron: Tu & filij tui, & domus patris tui tecum, portabitis iniquitatem Sanctuarij: & tu & filij tui simul sustinebitis peccata sacerdotij vestri.*

Num. 18.

Melius versati dico laicis, intricatis, inuolutis curis seculi, Reipublicæ vxoriæ, & filiorum, &c. & quia (præter remissionem) iudicabunt melius de casibus conscientia quam laici, tam de iis quæ iam acciderunt, quam de iis quæ accidere possunt, de quibus per indigna quædam præfagiunt, meliora dabunt consilia & præseruatiua, velut medici medicamenta, aut defensusua contra hostem venientem arma, qui animæ statum nititur subuertere: & ideo monasterijs quibusdam legimus fuisse decretum, vt iuniores Monachi statim diligentissimè cogitationes suas indicaret superioribus, ne de se vllum præsumerent iudicium, ne vlla in re sibi crederent, sed seniorum regerentur consilio: sperantes hac ratione cogitationes malas non nascituras, nec incertas decepturas, vt sic nullus daretur locus hostili fraudi.

Certe magnus Antonius, vt S. Athanasius refert, dicebat viam ad virtutè esse regiam, si quis bene, quid agat, expendat, aut fratribus animæ cogitata indicet. Et S. Ludouicus Gallia Rex probabat idem, suadens primogenito filio confessarium eligere idoneum, virum probum, qui quid sequi, quid fugere deberet, ostenderet.

O quot

O quot paruuli Monachi hac ratione seruati sunt, alij ab apostasia, alij à crimine? quot scrupulosæ ac fluctuantes conscientiaæ hac ratione in tranquillitatem & quietem restitutæ sunt?

Insuper; vt Confessarius fratrum infirmitatem noscens, pro illis oret. Tenet idem nobiscum Calvinus. Cui autem magis proprium orare quam Sacerdotibus, qui isti rei vacant, & obligatur, & Laicis sanctiores sunt? Satius igitur Laicos confiteri Sacerdotibus, quam Sacerdotes & Laicos Laicis. Quoad fœminas, etiam Deus ipsis hoc non dedit officium, vt tanto magis honoraret sexum in quo incarnatus est, ne antiquum euerteret decretum, *sub viri potestate eris: ne hac ratione dominaretur in virum vicissim per confessionem.*

Caluin. vbi supra.

Genes. 3.

Item vt istum sexum contineret in humilitate, qui nos ambitu suo, Deo similes esse volens, & nimia bonum & malum sciendi cupiditate, omnes infecit. Nullum enim efficacius medium, ad retundenda animæ contra Deum se erigentis cornua, quam facere vt omnes suos defectus, malas cogitationes, quantumcunque verecundas, illi confiteatur sexui, cui studuit dominari: & hoc tam suppliciter ad genua, vt absolutionem recipiant. Quæ res arrogantibus adeo intolerabilis est, vt huc vsque Lucifer cum sociis nunquam ad ignoscendum peccatum induci potuerit, nec vnquam induendus sit: quia actus ille nimis abiectæ humilitatis est, quam vt illum exercere possit: vt liberè de S. Macario loquens aliquando fassus sit, ieiunio, vigiliis, aliisque rebus se facile fore superiorem, humilitate vero sola victurum Macarium: quia hoc est Deo reddere gloriam, qui solus per illa iustificat, & agnoscere gratiæ & misericordiæ eius indigentiæ. *Fili mi, da gloriam Domino Deo Israel, & confitere: indica quid feceris, nihil celes, dicebat Iosue ad Achan; vt ad furti confessionem ipsum induceret. Et Regius Propheta ait. Tibi soli peccaui, & malum coram te feci, vt iustificeris in sermonibus tuis, cum iudicaris.*

Iosue 7.

Psal. 50.

Rom. 11.] *Conclusit Deus omnia in incredulitate, vt*

M m omnium

omnium misereatur. Et Deus punit peccata pœnis ferè è diametro contrariis: vt Prodigium gulam fame, arrogantibus, abiectiōe, vt sicut contra iā hominem auocarunt à Deo, sic contraria iterum ad Deum compellant. Non etiam erat cōueniens vt mulier confessiones audiret, ne sic obtinuisse videretur à Deo quod peccās intēdit, similis sc. esset altissimo. *Eritis sicut Dii:* Similitudinem etiam scientiæ *scientes bonum & malū.* Ex confessione enim, bona discuntur & mala. Quod multi etiam Sacerdotes docti, qui multas cognoscere potuerunt ex omnium librorum lectiōe nequiritias, testari possent, se nunquam cogitasse ea inter homines inueniri peccata, quæ ex hominū confessione discunt: ac ideo in transitu dico, benefacere illos qui neminem nisi ætate & prudentia prouectum, in bono constantē, confessionibus audiendis admovent, quia istarum rerū auditu, ipsi aliquando implicari possent.

Audiui nonnunquam de quodam patre ex nostris, fama & forte reuera Sancto qui magnus fuerat Confessarius. Hic summo opere dolebat in extremis, quod tātō opere se dedisset audiēdis cōfessionibus. Non opinor quidē tale quid ipsi euenisse, quale Calvinus & alij referunt, de Diacono Constantinopolitano cum formina, tēporibus Nestarij, aut q̄ narratur de Alberto quodā & Elisa Quirina Veneta: (quis enim credat) sed forte quod prodigiōsæ imagines, quas sæpe ex cōfessionis officio audire debebat, volēti nolēti redirēt in memoriā, sicut non omnia statim obliuisci possumus quæ volumus; iuxta id quod Themistocles Simonidi respondebat, venditanti memoriā.

Faxit Deus ne iuniores ad illa & ad Sacerdotia nimium se ingerant; sed cum timore accedant, vocati à Deo, & superioribus sicut Aaron, necessitate potius & charitate compulsi, *charitas Christi urget nos*, quā uoluntate & cupiditate sua. Periculum facile est iuuentum & centum audite Magdalenas, nihil loquentes quā ignem & flammam. *Ferræas mentes libido domat.*

Corrumpt bonos mores colloquia praua.
Quid *Admonitū recreatur amor.*

Verba

Genes. 3.

Calu. lib. 3.

Instit. cap. 4.

§. 7.

2 Cor. 5.

D. Hieron.

Verba & narrationes rerum impudicarū suam secū ignem adferunt. Ignis in corda tam per aures quam per oculos ingreditur, animæ humanæ tam sentiunt muscas aurium, & aculeos verborū, quam oculorum spectacula.

Graue fuerit viro iuueni meretrices audire, nihil fere quam carnis peccata loquētes; idque aliquando (adeo honestæ nonnullæ sunt) propriis scholæ & artis ipsarum terminis; quamuis nihil dubitemus Christum Sacramenti huius authorē, ministrorum iuuare castitatem. Vt igitur ad rem redeam, ne utiquam conuenit mulieres præsiderē confessionibus, ne sciendi bonum & malum curiositas ipsis augeatur, & si periculū sit viris tot audire peccatorū monstra, nō minus erit scēminis sexui fragiliori. Secūdo non cōuenit dari ipsis affectatam illam potestatem, vt sint sicut Dij sedentes in throno iudiciario, dimittentes peccata.

(*Quis potest dimittere peccata nisi solus Deus*) sed magis *Marc. 2.*
viro, qui vana ista promissione non est deceptus. *Adam non est seductus*, sed nimium vxori se accommo-

dans, cōdescendit: ideoque ad excusationem non adfert, *mulier decepit me*: sed, *mulier dedit mihi de ligno*: *Genes. 4.*

mulier vero dicit: *serpens decepit me*: quæ Diuinam affectauit potētiā, habere eam non debuit; melius datur ei qui de illa non cogitauit. Atque ideo Christus excellentiam hanc tradidit viro. Quid? *Mulierem*

in Ecclesia docere non permitto, inquit S. Paulus. Vnde *1. Cor. 14.*

Aurea Virgo Abbatissa Parisiis quod Diacono, male *M. Marul. l.*

cantanti Euangelium, detraxisset stolam, & ipsa ea *4. c. 10. ex*

infulata Diaconi impleuisset officium, prælatura ex *Audueno in*

cidit, & pœnitentiā egit plus quam virilem. Imo Ec- *vita Eligij.*

clesia non permittit vt sacro seruiant, & respondeant Sacerdoti.

Item, vt scēmina quemadmodū cognoscit se à viro processisse secundum carnem, sic etiam cognoscat regenerationem suam secundum animam, per Sacramenta, inde proficisci: vt viris plus accedat maiestatis, & plus reuerentiæ; ac Deo sint gratiores, qui ipsos ad istam celsitudinem præ mulieribus

cuexit. Quamuis non minus, imo grauius præ for-
 nis deliquerint, tanquam sapientiores, & qui audie-
 rint legem Dei ore promulgari, mulier forte instru-
 ctione tantum & narratione mariti. Non tamen
 nego fœminam aliquando fœminæ peccata quæ-
 dam confiteri posse: non vt remissionem ab illa
 accipiat sacramentaliter, sed vt consilia quædam,
 consolationem, preces ad veniam præteritorum, ad
 cautelam futurorum. Sunt enim & mulieres aliquan-
 do quæ consilio valeant, & ille sexus facilius compa-
 titur. (*Mulier quasi mollier aut mollis aer: mulier quasi
 molliens herum:*) Facile consolantur, & natura admo-
 dum sunt religiosa, & deuotæ, nonnullæ ad supersti-
 tionem vsque (*Ora pro deuoto fœmineo sexu*) vt effica-
 citer pro peccatoribus Deum orent.

Genes. 4.

Lamech vix Cainum occiderat, quin statim id A-
 dæ & Sellæ vxoribus suis duabus conficeretur. *Audite
 vocem meam vxores Lamech, auscultate sermonem meum,
 quoniam occidi virum in vulnus meum & adolescentu-
 lum in liuorem meum.*

Credibile etiam S. Petrum post abnegationem
 magistri, exeuntem de domo Pontificis, iuisse ad B.
 Virginem, dixisse Peccatum, quæsisse consilium, con-
 solationes, preces; verisimile additum ipsi ab ea ani-
 mum, erectam spem misericordiæ, procuratam inter-
 cessionibus, forte alioquin nõ minus perituro quam
 Iudas: Proculdubio ipsa fuit Apostolis quasi secundus
 & visibilis Paraclerus, doctrix eorum, ipforum biblio-
 theca, solatium, mediatrix, ac refugium. Luna ipsis e-
 rat in media affl. ctionum nocte, stella maris ipsis erat
 in tempestate, arca fœderis in medio exercitu, quæ e-
 rigebantur ad omnem pugnam.

S. Ignatius, Ep. ad D. Ioannem in Asia cõstitutum.]
*Quidam alij noti referunt Mariam matrem Iesu omnium
 gratiarum abundantiam habere. Hinc illam esse in tribu-
 lationibus & persecutionibus hilarem, in penuriis & indi-
 gentia minime querulam, & iniuriantibus gratias agen-
 tem: deniq; molestata latatur, miseris & afflictis consilia.*

Nunquam legistis de quodam, temporibus S. Ba-
 filij,

filij, qui peccatum suum mulieri confessus, inuenit medium rescindendi malum cum Diabolo contractum, subscriptum & signatum, opera S. Basilij. Historia mirabilis est.

In vitis P. P.

Quidam Phantias seruus Prorerij, heri sui filiam perditè amans, cum desperaret consequi posse quod cupiebat, consuluit magos & diuinos. Responderunt dæmones, potiturum cupita, si dimisso Christo, seruiret Diabolo. Consentiens dictis, dedit chirographum, & sic duxit illam quam amabat. Postea verò aduertens mulier ipsum parum Christiane viuere, non orare, non visitare Ecclesias, non formare cruces, & examinans curiosius rem omnem perdidicit; petens remedia, rem totam enarrauit S. Basilio. Tum S. Basilius vocatum Phantiam hortatus est redire vnde ram infœliciter ceciderat; credere, confidere in Domino; cumque persuassisset, detinuit apud se, & cæpit orare. Et post ieiunium duodecim dierum, interea multis Diaboli repercussis assultibus, eduxit eum foras, vt mundaret & reconciliaret eum Ecclesiæ. Ibi præsentè Clero, & omni populo, auditi sunt terribiles Diabolorum fremitus, eiulationes, lamenta, contra S. Basilium, raptorem quasi alieni seruuli. Ad mādatum tamen S. Basilij inuiti reddidit chirographū misero homini: quo lacerato apparuit Phantias habere veniam criminis, & sic saluatus est vir infidelis, per mulierem fidelem. Talis confessio aut communicatio viri & femine, ad talem finem, laudabilis est. Mulieris etiam cum muliere, vt Dido Regina Carthaginis sorori suæ.

*Ser. tom. I.
in vit. Basil.*

I. Cor. 7.

*Anna (Fatebor enim) miseri post fata Sichai,
Coniugio & sparsos fraterna cade penateis.
Solutus hic inflexit sensus, animumq; labantem.
Impulit, inquit illa.*

Virg. 4. A n.

Quis dubiter quin ad inueniendum consilium? Confitete etiam possit vir vxori, vxor marito, vt post familiares iras redeant in gratiam.

Ita quilibet offenso proximo, vt petat veniam; & forte sic intelligendum illud S. Iacobi *Confitemini al-*

Iacob. 5.

verutrum peccata vestra, *Horate pro inuicem v. Saluemi.* Nonne de eadem confessione loquitur Christus, suadens reconciliari fratri, si ad altare quis recordatus fuerit, fratrem habere aliquid contra se. Item cum dixit: *Non occidat Sol super iracundiam vestram.*

Ephes. 4.

In vitis P. P.

De eadem confessione locutum arbitror Abbatem Agathonem, qui gloriabatur nunquam se obdormisse, nisi sopita primum Cholera, & reducta serenitate si aut offensus esset, aut offendisset quempiam quod nulla ratione facilius fit, quam humiliagnitione peccati. Pulchræ & laudatæ confessiones, & quandoq; necessariae sed morales duntaxat, non sacramentales; quales hæ, de quibus loquimur. Hæc satis contra æmulos potestatis sacerdotalis. Respondemus iam ad obiecta, contra confessionem auricularem. Negamus itaque neminem teneri corporis defectus ostendere alteri: Quis enim ignorat morbos pro sanitate aperiri Medicis?

Stultorum incurata malus pudor ulcera celat.

Si igitur corporis vulnera tali casu exhibentur, multo magis animæ. Altera ratio nulla est; etsi enim melius sciant quam Confessarius, qua voluptate peccarint, propter philantiam tamen qua quisque se amat suspectum est cuiuslibet de se iudicium. Iustius igitur taxat satisfactionem Confessarius, qui extra passionem est. Dein etiam delectatio aperienda est Confessario, quam ex offensa cœpimus, & sic non procedat ratio decima.

Quæcumque ad authoritates sanctorum Patrum, citatas in contrarium. Respondeo primo, ad S. Ambrosium cum D. Richardo. Multa facta esse quæ scripta non sint, tam à S. Petro, quam à Christo. Dein argumentum ab authoritate negata non valet plus contra veritatem, quam arundo contra incudem. Etsi quid inferat contra aliquam pœnitentiæ Catholicæ partem; non tamen esset contra ipsam confessionem, sed satisfactionem. *Satisfactionem non lego* (inquit ille) *non autem, Confessionem non lego.* Porro melius non accipit satisfactionem pro laboriosis & penalibus operi-

operibus, quibus Peccator peccatum suum compensat, sed pro peccati defensione, sicut nos satisfactum nobis dicimus, cum quis se legitime purgavit, ab eo in quo videbatur deliquisse. Quam satisfactionem vere S. Ambrosius nunquam legit, quia S. Petrus se nunquam defendit, excusavit & litigavit pro peccato suo, sed confessus est, & deploravit semper. Hanc autem esse S. Ambrosij mentem declarant quæ sequuntur: *Recte plane Petrus fleuit, & tacuit, quia quod deseri solet, non solet excusari: & quod defendi non potest, abluui potest.*

Et sic S. Ambrosius nihil contra confessionem & satisfactionem dicit: quin potius utramque affirmat. Quantum ad alteram auctoritatem, quæ tantum tribuit lacrymis, & verba S. Chrysostomi quæ permittunt non aperire hominibus peccata, intelligenda sunt iuxta indulgentiam, ut non aliter confiteatur quam auriculariter, condonata nimirum confessione publica. Clarum est ex sequentibus; dicit enim, non dico ut aperias homini, qui tibi postmodum impropere. Nam auriculariter solum confitens, nullum incurrere potest opprobrium, propter sigillum confessionis secretum.

Citata ex Laurentio magnam habent difficultatem, videtur mihi tamen loqui de sufficientia contritionis; quæ deficiente sacerdotis copia, saluare nos potest, quia baptizati sumus, sine confessione. *Non quaras sacerdotem, cum necessitas flagitauerit: non significat, noli uti sacerdote, ut confitearis, cum peccatum mortale incurreris: sed potius quia iam baptizatus es, ne nimium dolenter feras non fuisse tibi ad manum sacerdotem, cum eius facultatem extrema quædam necessitas interceperit: poterit enim tum utpote baptizatum te saluare contritio. Alioquin secum pugnaret sententia; si enim necessarium est querere Sacerdotem, quomodo suadet non querere? Dein ubi dicit, *Non opus habes Doctore, non dextra Sacerdotis*: legi mihi posse videtur pro Doctore, lotore ut sensus sit, non opus habes rebaptizari;*

Con. Gesn.
in biblioth.

quod verum est, & sic nihil contra nos facit. Deinde vereor illum Laurétij tractatum spurium esse, & suppositum, & falso illi à modernis authoribus attributum, vt videantur habere antiquiores quosdam Doctores pro se, confessionem negantes. Gesnerus eius non meminit. Et quamuis opus esset Laurentij ipsius prætensi, ipseque negarit auricularis confessionis necessitatem, non tanti eius est authoritas vt solus communi tot Sanctorum consensui debeat præponderare. Videte eundem quem cum reliquis supradictauimus Origenem, hom. 2. in Leuit. vbi paucis verbis satisfacit, ac rem plane expedit.

Restat igitur vt nos Catholici, credamus eam esse necessariam, ac imitemur Prodigum, proponentes cōfiteri quamprimum sentimus nos incidisse in peccatum. *Ibo ad patrem meum, & dicam ei, pater peccavi, &c.* Studeamus cum ipso præconcupere quid dicturum simus, & quomodo: non extenuare peccata, sed magnitudinem eorū explicare. *Peccavi in caelum*, inquit, *& coram te*: Quæ in caelum vindictam clamant, aut si in vnum corpus cumularentur, ad caelum vsque surgerent. (Hoc tam late quam proposui propter breuitatem temporis explicare non licet, fiet forte anno sequenti) nec tantum proponere debemus enuntiare peccata, sed etiam statuere, satisfactioni & sententia iudicis nos submittere, vt facit ipse dicens: *fac me sicut vnum de mercenariis tuis*. Nec proponenda hæc tantum, sed & in opus deducenda, & quamprimum: & *surgens venit ad patrem*. Cur enim subterfugere volumus confessionem, & accusari potius in extremo iudicij die, & infamari à Diabolis, quam iam deposita in aurem Sacerdotis peccata, eradere & delere? Quid ita erubescimus hominem, & adeo sine fronte diuinum offendimus oculos? quid prodest celare hominē, quæ Deus nouit? quorsum tam diu secretarij volumus esse Diaboli? Ad confessionem, ad confessionem igitur, dilectissimi, voluntariam, secretam, vtilem, nisi velimus nos exponere periculo confitendi per vim publicè, coram toto mundo amicis, inimicis, hominibus,

DE POENITENTIA PRODIGI. 551

nibus, Angelis, sine vllō fructu. Quis daret optionem vobis confitendi in aurem, aut, vt in primitiua Ecclesia, toti huic multitudini; nonne malletis in aurem meam, quis dubitet? Sed quid hic cœtus, ad omnium hominum multitudinem in extremo iudicio cōgregatorum?

Insuper hic coram omnibus confitens, etsi admodum foret verecundum, non esset tamen sine absoluteionis fructu: in die vero iudicij, infinito maior erit confusio, nulla tamen peccati remissio. Vramur itaque tempore opportuno, vbi erubescencia minor, confessione auriculari Sacerdotis, consequuturi nihilominus certum remissionis fructum.

Deus omnibus nobis eam concedat gratiam.

Amen.

Mm. 5. CON.